

SAIRAGUON PIHKA (osa X) Tätä kirjoittaessani toivon, että kykenen muistamaan kaiken sen mikä kahdeksantoista vuotta sitten sai äitini, minut ja kahden nuoremman sisarukseni jättämään lapsuudenkotimme. Se oli hyvin ajoittamatonta. Me vain pakkasimme laukukumme ja otimme luottavaiset ensiaskelemme kohti tulevaisuutta jota emme olleet vielä ehtineet kyseenalaistaa. Jälkeenpäin ajateltuna, se oli tietenkin äitimme, joka nuo ensiaskeleet otti, mutta meillä lapsilla oli silti jonkinlainen roolimme tuossa kaikessa. Hyväksyimme nopeasti päätöksen muuttaa pois. En osaa sanoa minkälaisia ajatuksia se herätti äidissämme. Me lapset kun emme täysin voineet tietää miten elämämme tulisi muuttumaan. Ei voinut tosin äitikään. Kotimme oli alkanut kaiuta ikävällä tavalla viime viikkoisten tapahtumien jälkeen ja kaikki ajattelivat poismuuton tuovan helpotusta kaikkeen mitä oli jäänyt jäljelle. Lähtöön ei liittynyt pitkää harkintaa tai suunnittelua. Se oli osaltaan epätoivoinen hyppy tuntemattomaan, jota siivitti toivo maailman palkitsevuudesta. Äiti vain tarttui asiaan, jonka tiesi hyväksi ja oikeaksi. Kun lähdimme matkaan, tulevaisuus oli epävarma, mutta suunta oli oikea. Se tieto auttoi äitiämme jaksamaan. Nyt vuosien jälkeen voin sanoa, että olisin itse tehnyt samoin. Hyvät ja oikeat asiat tunnistaa siitä, että niitä harvemmin jää miettimään. Ne herättävät vasta poissaolollaan ja saavat ihmisessä aikaan erikoislaatuista oma-aloitteellisuutta, joka on usein valmis hyväksymään kalliita maksuja yhden hyvän ja oikean asian saavuttamiseksi. Huonojen ja väärrien asioiden annetaan usein kasautua. Enimmäkseen kyse on ajoituksesta. Siitä milloin ihminen ymmärtää tehdä muutoksen. Usein tuntuu, että yrittämällä asetat itsesi vain vaaraan menettää sen ainoan hyvän ja oikean asian mikä sinulla on. Tätä äitini ehkä mietti, kun katselimme hänen vapauttavan kotipihan kanat häkistään. Hän oli pukeutut ylleen isäpuoleni nahkatakkiin. Olimme haikeina, mutta ilmassa oli seikkailun tuntua, jota äitimme tarkoituksellisesti meihin valoi kertomalla asioista joita tulisimme uudessa kotikaupungissamme näkemään. Juuri ennen matkaanlähtöämme seisoimme hetken hiljaa pihallamme. Kadun vieläkin sitä, etten ymmärtänyt käyttää tuota hetkeä kotimme hyvästelyyn. En vain osannut kuvitella kaiken olevan niin lopullista. Mieleni oli äidin kertomissa tarinoissa, eikä mielessäni käynyt, että ajattellessani tulevaisuutta, tiedostamattani hyvästelin lapsuuteni. Äiti otti ohjat hevosesta, jonka vetämässä kärryssä oli tärkeimmät omaisuutemme, ja lähdimme kaikki kävelemään kohti jotain, joka ei kaivannut toteutuakseen muuta, kuin jokapäiväisiä rutiineja, naurua ja rakkautta. Muistan vieläkin miten tienlaitaa kävellessämme näimme ensimmäistä kertaa kaupungin muodot taivaanrannassa. Tuntui, kuin kaikki äidin matkan aikana kertomat tarinat kävisivät pian toteen ja elämämme olisi siitä lähin täysin erilaista. Nuorena ihmettelin miten maailmaan mahtuikin niin paljon erilaisia asioita. Kuvittelin etten koskaan ehtisi näkemään niitä kaikkia. Nykyään olen vain hämmästynyt miten vähän niitä erilaisia asioita todella onkaan. Kun saavuimme perille, vuokrasimme majatalosta huoneen. Äiti pesi meidät kaikki, paitsi minut, minä pesin itseni miesten puolella. Tuntemattomien miesten täyttämässä pesutilassa raikui nauru ja huuto. Kaksi isomahaista miestä kävelivät keskustellen takanani. Toinen heistä tönäisi minut vahingossa kumoon ja nosti sen jälkeen minut käsivarresta takaisin jaloilleni ilman, että heidän keskustelunsa edes keskeytyi. Toivoin olevani äitini ja sisaruksieni kanssa seinän toisella puolella. Pesun jälkeen söimme tukevasti ja saimme juoda kotikaljaa niin paljon kuin halusimme. Palatessamme huoneeseemme sisarukseni nukahtivat nopeasti mutta minä makasin vielä valveilla. Katsoin äitiäni sängynreunalta alas lattialle, jossa hän makasi patjalla kyynärvarsi otsallaan. Kysyin häneltä mitä tulisimme seuraavana päivänä tekemään. Hän empi hetken mutta vastasi: "Mitä vain haluatte." Kuulin äitini sanomasta vain sanat ja nukahdin ajattellessani mitä kaikkea haluaisinkaan tehdä, kun huominen päivä koittaisi. Seuraavana päivänä maistoimme vuorilta tuotua jäätä ja näimme miehen jolla oli häkissä naisen pää joka

vastasi, kun sille puhui. Palasimme keskipäivällä takaisin majataloon syömään jossa viereisellä pöydällä äänekkäästi naureskeleva mies vilkuili suuntaamme. Hän istui oma-aloitteisesti viereemme ja näytti sisaruksilleni miten hän sai vasemman peukalonsa irtoamaan ja palaamaan takaisin. Sisarukseni tiesivät jo miten temppu tehtiin ja mies pettyi heidän vastaanottoonsa. Hän katseli meitä kaikkia vuorotellen huojuvin silmin, sanomatta sanaakaan. Lopulta katse päätyi äitiini ja hän esitti äidilleni kysymyksen. Muistan miten äitini alkoi riidellä tämän kanssa. Mies kaatoi pöydän lähtiessään ja äitini nousi lohduttamaan itkeviä sisaruksiani. Ympärillä istuvat ihmiset vilkuilivat meitä pitkään, kuin syyttäen meitä välikohtauksesta. En unohda koskaan niitä katseita. Ne saivat minut tuntemaan itseni ulkopuoliseksi tavalla, jota en ollut koskaan eläissäni tuntenut. Kasvaessani aloin ymmärtää paremmin miten kyse ei ollut siitä, että olisimme olleet ulkopuolisia, tai siitä ettemmekö olisi olleet samanlaisia kuin he. Maailmassa vain oli paikkoja joissa kaikki olivat ulkopuolisia. Ymmärsin myöhemmin miten ihmiset eivät silloin tuijottaneet meitä yhdessä, vaan miten jokainen heistä tuijotti meitä yksin. Tämä oivallus sai minut aikanaan hyväksi työssäni. Se sai minut karistamaan tarpeettomia velvollisuudentuntojani. Opin peilaamaan itseäni enemmän kaupungista, kuin sen ihmisistä. Jollain tavalla voisin jopa kiittää miestä, jonka äitini kimpaannutti. Myöhemmin päivällä näimme vielä miten kaikkia kaupunkilaisia päätä pidempi nainen sai koko keskusaukion hiljentymään. Hän seiso liikukumatta korkealla jalustalla, ja ihmiset hiljentyivät kuin itsestään. Nainen oli hyvin kalpea ja hän oli kietonut itsensä syvänsiniseen kankaaseen. Hän katsoi koko puheensa ajan kaukaisuuteen, kuin hän ei olisi kestänyt katsoa yleisöön. Naisen takana seiso hermostuneita miehiä, jotka olivat tulleet hänen mukanaan sodasta. Tai niin kuulin vieressäni seisovan miehen sanovan. Nainen oli jollain tavalla tärkeä hahmo kansalaisille. Jos vaan olisinkaan silloin tiennyt. Puheen päätteeksi nainen korjasi päällään olevaa kangastaan ja alkoi laulaa surumielisellä, ujeltavalla äänellä, edelleen katsoen kauas taivaanrantaan. Yleisö hiljeni entisestään. Sisarukseni alkoivat itkeä laulun aikana, mutta enemmän äänen outoudesta, kuin sen kaipaavuudesta. Oli se vakuuttavaa minullekin. Muistan myös sen miten naisen takana olevat miehet kantoivat tämän pois laulun loputtua. Kuin tämä olisi ollut jokin hauras lasiesine. Kotiin kävellessämme poikkesimme kaupassa, josta äitimme tulisi ostamaan meille vielä useasti kirjoja ja kirjoitustarvikkeita. Käytimme monet illat yhdessä lukien ja kirjoittamaan oppien. Äiti auttoi aina kun ehti, mutta hän kävi usein iltaisin asioimassa. Kotiin tullessaan hän kertoi tarinoita uudesta kotikaupungistamme ja me lapset emme malttaneet taaskaan odottaa seuraavaa päivää. Joinain öinä mahduimme kaikki jopa samaan sänkyyn. Pystyn vieläkin näkemään mielessäni äitini aamuöisin seisovat silmät. Äitimme ajoitus ei siis ollut paras mahdollinen, mutta se oli riittävä. Minun ja sisaruksieni mielestäni ainakin, hyvä ja oikea. Elämämme uudessa kaupungissa oli aluksi vaikeaa, mutta olin siihen aikaan, olosuhteet huomioon ottaen, jo tarpeeksi vanha etsimään töitä. Saimme äitini kanssa töitä eräästä hoitokodista, jossa sattui olemaan ylimääräisenä pieni huone vähentyneen perheemme asuinkäyttöön. Elimme niukasti, mutta en ollut nähnyt äitiäni ikinä yhtä onnellisena. Äitini oli ollut onnellinen ennenkin, mutta onnea oli aina varjostanut jokin huoli jostain asiasta. Oli äiti silloinkin huolissaan sisaruksistani ja minusta, mutta se huoli oli rikasta luottavaisuudessaan ja uskossaan. Teimme töitä noin yhdeksän kuukautta, kunnes saimme vuokrattua pienen kellariasunnon kaupungista. Asuimme siellä pitkään. Työskenneltyämme kaksi vuotta hoitokodissa, meidät lähetettiin äitini kanssa pois, koska töitä ei riittänyt kaikille. Kaupunki kutistui joka vuosi. Äitini ei enää sen jälkeen löytänyt uutta työpaikkaa. Hän vietti seuraavat vuodet tehden käsitöitä ja myyden niitä torilla. Aloittaessaan, hän oli aivan surkea käsistään, mutta hän opetti itseään ja sai muodostettua jonkinlaisen tyylin, jota alettiin kaupungissa

arvostamaan. En ollut koskaan pitänyt äitiämme mitenkään erityisen sinnikkäänä, mutta hänestä tuli sellainen huomattuaan miten elämää pystyy luomaan ympärilleen jos vain teki töitä sen eteen. Hän oppi motivoimaan itseään. Siitä tuli lopulta hänen kaunein piirteensä. Hän kuoli puolitoista vuotta sitten. Ihmiset näkivät hänen pyörtyneen kadulle eikä kukaan saanut häntä enää hereille. Sisarukseni muuttivat sen jälkeen luokseni. Sisaruksillani on eri isä kuin minulla. Nuorimmaisni, Gfinda, on tällä hetkellä kaksikymmentäneljä vuotias ja hän työskentelee kaupungin ainoassa vaatekaupassa. Hän on pitkä ja vaalea, kuten isänsä, ja kaunis ja nauravainen, kuten äitinsä. Kaupassa hän usein esittelee eri vaatteita ja kankaita päällään. Kaikki tuntuu sopivan hänen ylleen. Hän on myös nuoreen ikäänsä nähden paljon matkustellut nainen. Vaatekaupan omistaja on vanhempi leskinainen, joka ei enää jaksa itse matkustaa tutustumaan muiden kaupunkien kangaskauppiaisiin. Kadehdin siskoni tapaa tehdä päätöksiä ja mennä asioissa eteenpäin. Veljessäni, Ajamissa, kadehdin tämän ihmistuntemusta ja järkähtämätöntä puheääntä. Voi miten rahapussini laulaisi jos voisin tehdä työni samalla äänellä. Ajam on vuoden vanhempi siskoaan ja myöskin pitkä. Joskin muihin kaupunkilaisiin verrattuna normaalin pituinen. Olen häntä pään verran lyhyempi, mutta silti hän tuntuu katsovan minua ylöspäin. Tuo katse on saanut minut aina yrittämään kaikkeni jotta voisin olla sen arvoinen. Ajam toimii tällä hetkellä erään virkamiehen avustajana. Tämä palkkasi Ajamin kuultuaan hänen pitävän ystäviensä kanssa puhetta, jossa he kritisoivat pormestarin päätöstä olla tukematta erästä hanketta, joka olisi mahdollisesti elävöittänyt kaupungin liike-elämää. Ajamin nuoruudeninto, sekoitettuna hänen lahjomattomaan puheääneensä, tekevät hänestä pakottavalla tavalla persoonallisen. Hänen ovat kaikki mahdollisuudet maailmassa. Rakastan sisaruksiani ja voisimme kaikki aivan yhtä hyvin olla, kuin samasta isästä. Minä eroan heistä ehkä kyvylläni olla avoimempi ihmisille. Tulen helposti kaikkien kanssa toimeen ja asioiden tasapainot ovat minulle tärkeitä. Olin aina herkkä jakamaan äitini huolestuneisuuden. Ulkonäöstäni voisin mainita olevani jyrkempää ruumiinrakennetta ja ruskea hiuksiltani. Kaikilla meillä on äitimme ruskeankeltaiset silmät. Isältäni olen kuulemma perinyt muuhun ruumiiseen suhteutettuna pitkät jalkani. Siihen se toivottavasti jäikin. Saan kiittää äidiltäni perittyä sosiaalisuutta ja tahdikkuuden tajua tilanteestani. Toimin tällä hetkellä eräoppaana. Kaupunkia ympäröivät vuoret ja niiden ainutlaatuinen luonto ovat toimineet aina tämän kaupungin käyntikorttina, ja ihmisiä matkustaa tänne vuosittain joka puolelta maailmaa. Aloitin aikoinaan apupoikana eräälle metsästäjälle. Boitl Viernan oli hänen nimensä. Kannoin ja valmistelin hänen saaliitaan. Aina välillä mukaamme tuli ihmisiä jotka maksoivat metsästyksen kokemuksesta ja vuortentuntemuksesta. He tuntuivat jumaloivan vuorten luontoa. Näin jälkeenpäin myönnän, että, ehkä minuunkin tarttui jotain heidän lapsenomaisesta ihmetyksestään. Vuoret olivat ulkopäin kauniita ja satunnaiselle elämysmatkailijalle ne tarjosivat oppaan avulla jylhiä maisemia mereltä merelle, maailman suurimpia puita, kirkkaita puroja ja kiehtovia eläimiä. Todellisuudessa ne olivat kuitenkin vaarallisia ja arvaamattomia lukemattomine jyrkänteineen, maanvyöryineen, luolineen ja petoeläimineen. Yleensä polut eivät koskaan ehdi asettua vuorten maaperiin, ennen kuin jokin niiden todistamattomista ilmiöistä taas muovaa niiden ympäristöä. Hyvältä oppaalta vaaditaan paljon erilaisia ominaisuuksia, mutta tärkeimmät niistä ovat kuitenkin polkumuisti ja suuntavaisto. Vuoria kutsutaan nimellä Sairaguo. Se on vanhaa kieltä ja tarkoittaa 'väliaikaista' tai 'työn alla olevaa'. Emme siis ole ensimmäisiä jotka ovat kutsuneet vuoria arvaamattomiksi. Vuoret ovat kuin jonkin oikukkaan jumalan leikkikenttä. Joskus ihmiset, jotka laiminlyövät oppaan ohjeita, katoavat metsään, eikä heitä enää koskaan löydetä. Kerran Boitlia syytettiin kuninkaan neuvonantajan katoamisesta. Asia päättyi lopulta parhain päin, mutta sen jälkeen Boitl ei enää koskaan ottanut opastettavia mukaansa, muuten kuin isommissa

ryhmissä, jolloin mukana olisi aina todistajia. Minä olen omaksunut tämän saman periaatteen. Pidin työstäni apupoikana. Boitl oli hiljainen mies, mutta se sopi minulle. Opin käsittelemään ihmisiä paljolti sen mukaan miten katsoin hänen tekevän virheitä asiakkaidensa kanssa. Boitl näki ympärillään vain yhden maailman. Työskentelin ja opin joitain vuosia, kunnes Boitl katosi maanvyöryyn silmiäni edessä. Kukaan ei olisi selvinnyt siitä hengissä. Jouduin silloin johtamaan asiakasseurueemme pois vuorilta. Olin hämmentynyt, koska osa minusta suri ystäväkseni tulleen miehen kuolemaa, ja osa minusta koki innokkuutta tilaisuudesta johtaa viimein omaa seuruetta. Se oli katkeraa ja pidättyväistä riemua. Se oli sellaista vielä pitkän aikaa, mutta muuttui lopulta Boitlin perintöä kunnioittavaksi. Olen vasta vanhemmiten alkanut arvostaa Boitlin silloin jäykkiä näkemyksiä. Yritän edelleen muistella niitä parhaani mukaan. Soimaan itseäni siitä, että olin nuorempana niin karkäs lajittelemaan ihmisiä. Tuhlasin aikaa tärkeän ihmisen kanssa. Boitlin ajatukset eivät ehkä toimineet niin hyvin ihmisten kanssa, mutta luonnosta hän tiesi enemmän, kuin kukaan tuntemani. Boitlin kuolema oli minulle tärkeä opetus vuorten arvaamattomuudesta. Muistelen tapausta joka kerta, kun lähdän vuorille. Aluksi minun oli hankalaa luoda kontakteja asiakkaisiin, koska olin vain apupoika, mutta olin saanut Boitlin matkassa kuitenkin sen verran tunnettavuutta, että minuun alettiin nopeasti luottaa. Ja koska olin edullisempi opas kuin kilpailijani, minua alettiin jopa suositella. Asiakkaat hakeutuivat luokseni myös, koska minussa oli sellaista miellyttävyyttä jota monet hakivat oppaassaan. Miellyttävyyttä johon monet olivat tottuneet. Suurin asiakaskuntani ovat rikkaammat ihmiset, jotka haluavat edelleen kokea ymmärtävänsä luontoa. Se on aina ollut mielestäni typerää, koska yhteyden muodostaminen luonnon kanssa on, kuin yrittäisi ymmärtää hulluutta. Koska sitä luonto mielestäni on, hallitsematonta hulluutta. Olin yllätynyt, kuinka paljon heitä riitti, kun aloitin työni. He ovat ihmisiä, jotka ovat tottuneet kuuntelemaan miellyttäviä sanoja ja näkemään ihmisissä vain miellyttäviä sävyjä. Työni on leppoisaa, sillä usein tuon yhteyden muodostamiseen tuntuu menevän noin ilta tai kaksi nuotion ääressä. Ajoittaisine kävelyineen kallion jyrkälle ihailemaan avaraa maisemaa, ja ajoittaisine välipalaketkineen, jotka heidän palvelijansa ovat heille valmiiksi kattaneet. Asiakkaani tulevat usein ryhmissä, ja on sanomattakin selvää, etteivät kaikki heistä ole niin valmiita koettamaan rahkeitaan vuoren arvaamattomissa olosuhteissa. Jotkut ovat vain mukana. Olen vuosien varrella oppinut kertomaan oikeat tarinat oikeissa hetkissä ja teeskennellä huomaamaan heissä ominaisuuksia jotka viestivät lujasta yhteenkuuluvaisuudesta maahan ja luontoon. Kun he ovat hyvillään, minun rahapussini on myös hyvillään. Olen täysin hyväksynyt työni luonteen, joka on valkoisten valheiden esittämistä juuri sillä sopivalla tavalla jolla ihmiset ovat vielä valmiita sulkemaan silmänsä itseltään. Iso osa työtäni on tasapainoilla hiusenohuella rajalla, jossa ihminen itse päättää ymmärtää sanomani vielä imarteluna. Se on kaikki hyvin mielenkiintoista. Elämä on opettanut minulle käyttökelpoisen tavan pukea ajatuksiani. Se on auttanut minua saavuttamaan menestystä työssäni ja löytämään toistamiseen paikkani maailmassa. Tämä kaikki on ollut osaltaan myös harjoitusta. Elämässäni on aina kulkenut tarina, joka on kaivannut jonkun pukemaan itsensä. Nyt itseni ja sisaruksieni vuoksi olen viimein valmis kohtaamaan tuon kulkijan ja saattamaan hänet lepoon niin tarkkaan kirjailluissa kankaissa, kuin ihminen sielunsa silmin vaan voi kirjailla. Ajan kultaamat ja mylläämät muistoni ainoina lähteinäni. Ehkä haluan samalla myös kirjoittaa äidilleni jonkinlaisen kiitoksen, jonkinlaisen todistuksen siitä, että kaikki kääntyi parhain päin. Haluan näyttää hänelle, että valinta jonka hän teki, oli kaikkea muuta kuin väärä, ja, että hänen lapsensa pyrkivät edelleen näkemään kaikessa ne puolet jotka hän opetti heidät näkemään. Sisarukseni ovat onnistuneet hyödyntämään kaiken, mikä heille on annettu, ja mikä tärkeintä, olemme edelleen yhdessä. Mielessäni käy usein kuinka helposti asiat voisivat

olla toisin. Sairaguon vuoret ovat osoittaneet meitä kohtaan mielenkiintoa, joka on ollut luonteeltaan selittämätöntä ja järjetöntä. Viime kuukaudet ovat kuitenkin tuoneet elämääni onnellisuutta ja rauhaa jota en nuorempana osannut edes toivoa. Olen löytänyt rinnalleni itseäni viisaamman naisen, jonka kanssa olemme tuoneet maailmaan hymyilevän tyttö-lapsen, jota ajattelen kaikki illat vuorilla työskennellessäni. Uskoisin, että tämä on juuri sellaista rauhaa, jota me äitimme kanssa lähdimme kahdeksantoista vuotta sitten etsimään. Nämä kuukaudet ovat seesteyttäneet mieleni ja saaneet minut luottamaan saavuttamaani tasapainoon elämässä. Ajatukseni ovat saaneet tilaa vaeltaa. Mutta kovinkaan kaukana ne eivät koskaan käy, sillä ne haluavat ensin pukea tarinan isäpuolestani ja äidistäni. Tarinan sulkeutumisen pelosta ja sen kaipuusta. Tarinan pihkan värisistä silmistä. LOPPU Kiitos lukemisesta. p.s. Luin taannoin yhden ensimmäisessä persoonassa kirjoitetun kirjan ja halusin kokeilla miltä se tuntuu. Olen myllännyt tarinan uuteen kuosiin jo, ja kolmannessa persoonassa. Jotenkin oli mielestäni juustoista tehdä tällainen "minä kirjoitan teille tässä tarinan" -novelli.